

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 11.04.1963, sp. zn. 4 Tz 12/63, ECLI:CZ:NS:1963:4.TZ.12.1963.1

Číslo: 41/1963

Právní věta: Uložení trestu zákazu řízení mot. vozidel (§ 49 odst. 1 tr. zák.) nebrání skutečnost, že obžalovaný nemá řidičský průkaz. Pokud oprávnění k řízení mot. vozidel již získal, je nutné po dobu rozsudkem stanovenou, mu je odebrat a pokud je dosud nevlastní, je účelem tohoto trestu, aby je ve stanovené době příslušné orgány nevydávaly. Pravomocný výrok rozsudku je závazný pro všechny státní orgány a organizace. V důsledku toho nemohou příslušné orgány dát odsouzenému oprávnění k činnosti, která byla pravomocným rozsudkem zakázána, pokud doba zákazu trvá. Vzhledem k účelu trestu (§ 23 tr. zák.) je soud povinen se zřetelem k příslušným ust. tr. zák. uložit každému pachateli tr. činu takové tresty, aby byl splněn požadavek zákona. Ust. § 65 vyhlášky min. vnitř. č. 145/56 Ú. l. je určeno především pro případy mimosoudního vyřízení věci a soud proto nemůže spoléhat na to, že orgán DI obžalovanému v řízení mot. vozidel dle vlastního uvážení zabrání.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 11.04.1963

Spisová značka: 4 Tz 12/63

Číslo rozhodnutí: 41

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Alkohol, Doprava, Ukládání trestu, Zákaz činnosti

Předpisy: 145/1956 Ú.l. § 65 140/1961 Sb. § 23

§ 201

§ 31

§ 49

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Pravomocným rozsudkem okresního soudu v Litoměřicích byl obžalovaný odsouzen k trestu nápravného opatření v trvání 6 měsíců se srážkou 20 procent z odměny, náležející mu za práci, za trestný čin opilství podle § 201 tr. zák., kterého se dopustil tím, že dne 28. 5. 1962 ve večerních hodinách řídil svůj motocykl Pionýr po předchozím požití většího množství alkoholických nápojů, takže po jeho zadržení při krevní zkoušce bylo v jeho krvi zjištěno 1,74 promile alkoholu.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu obžalovanému dále uložil podle § 49 odst. 1 tr. zák. zákaz řízení motorových vozidel na 2 (dva) roky.

Jinak ponechal rozsudek nedotčený.

Z odůvodnění:

Skutková zjištění, právní posouzení věci a i výrok o trestu nápravného opatření nevykazují pochybení.

Naproti tomu nesprávný je postup soudu v tom, že při stanovení druhu trestu obžalovanému nepřihlédl v dostatečné míře k zjištěným nedostatkům vyskytujícím se u obžalovaného, které vedly k spáchání trestného činu (§ 31 odst. 1 tr. zák.) a k účelu trestu, zabránit pachateli v dalším páchání trestné činnosti a vychovávat jej k tomu, aby vedl řádný život pracujícího člověka (§ 23 odst. 1 tr. zák.).

Okresní soud neprávem pominul zjištění, že podle zpráv orgánů VB ve spise založených je o obžalovaném známo, že je hrubé a násilné povahy, že rád holduje popíjení alkoholických nápojů a že přes několikeré napomínání orgánů VB jezdí na motocyklu, aniž by vlastnil řidičský průkaz.

Tyto okolnosti spolu se zjištěním, že i v souzeném případě došlo k trestnému činu v důsledku požití alkoholických nápojů, nedávají záruku, že obžalovaný po výkonu trestu nápravného opatření nebude v obdobné závadné a pro společnost nebezpečné činnosti pokračovat, když vlastní motocykl, avšak nevlastní řidičský průkaz, opravňující jej k jízdě motorovým vozidlem. Je proto třeba obžalovanému v takovéto činnosti zabránit uložením trestu zákazu činnosti v řízení motorových vozidel podle § 49 odst. 1 tr. zák. na přiměřenou dobu a účinně tak působit na jeho převýchovu.

Uložení tohoto druhu trestu nebrání skutečnost, že obžalovaný nevlastní řidičský průkaz, protože účelem tohoto trestu je zabránit pachateli v činnosti, k níž musí mít vlastní oprávnění a v souvislosti, se kterou se dopustil trestného činu. Přitom je nerozhodné, zda pachatel v činnosti, k níž musí mít vlastní oprávnění a v souvislosti, se kterou se dopustil trestného činu. Přitom je nerozhodné, zda pachatel již má k vykonávání takovéto činnosti předepsané povolení (řidičský průkaz). Pokud povolení - oprávnění již získal, je nutné po dobu v rozsudku stanovenou mu je odebrat a pokud je dosud nevlastní, je účelem tohoto trestu, aby je ve stanovené době příslušné orgány nevydávaly. Pravomocný výrok rozsudku je závazný pro všechny státní orgány a organizace (např. VB, nár. výbory, soc. obchod, zdravotnictví, ČSD, atd.).

Vzhledem k účelu trestu jak je upraven v ustanovení § 23 tr. zák. je soud povinen se zřetelem k přísl. ustanovením tr. zák. uložit každému pachateli trestného činu takové tresty (ochranná opatření), aby byl splněn požadavek zákona. Proto neobstojí námitka, že obžalovaný ani podle § 65 vyhlášky ministerstva vnitra číslo 145/56 Ú. l. jako nespolehlivý k řízení motorových vozidel nemůže být ke zkoušce způsobilosti řízení připuštěn. Tento předpis je určen především pro případy mimosoudního vyřízení věci a soud proto nemůže spoléhat na to, že orgán DI obžalovanému v řízení motorových vozidel dle vlastního uvážení zabránil.

Proto neuložil-li okresní soud obžalovanému tento druh trestu, ačkoliv pro jeho uložení jsou v tomto případě podmínky, porušil zákon v ustanovení § 49 odst. 1 tr. zák.

Bylo proto nutno chybějící výrok rozsudku o trestu zákazu řízení motorových vozidel doplnit. Při úvaze o výměře tohoto trestu vycházel Nejvyšší soud z ustanovení § 31 odst. 1 tr. zák. a § 49 odst. 1, 2 tr. zák., zejména možnosti nápravy pachatele a jeho poměrů. V tomto směru nutno vycházet z absolutního zákazu požívání alkoholických nápojů u řidičů motorových vozidel, neboť řízení vozidla pod vlivem alkoholu je jednou z hlavních příčin havárií, které mají za následek značné škody na životech a zdraví občanů a majetku v socialistickém i osobním vlastnictví. Obžalovaný, který je hrubé a násilné povahy a holduje požívání alkoholických nápojů, přes řadu upozornění a varování však nejen že jezdil na motocyklu bez řidičského průkazu, ale nadto též pod vlivem alkoholu. Takové občany je nutno vyloučit z řízení dopravních prostředků, byť i s motorkem menší kubatury, neboť

právě neukáznění a podnapilí řidiči jednostopých vozidel ztěžují plynulý provoz na silnicích a zavinují neodpovědným řízením dopravní nehody. Vzhledem k závažnosti trestné činnosti a osobě pachatele, stanovil Nejvyšší soud zákaz řízení na dobu dvou roků, ač sazba je od jednoho do pěti let. O nutnosti vyslovit tento trest svědčí skutečnost, že obžalovaný i po výsledku org. bezpečnosti používal dále svůj motocykl bez řidičského oprávnění. Jak bylo shora uvedeno, je stejně nerozhodné, že obžalovaný dosud řidičský průkaz nezískal, neboť uvedeným trestem je sledováno, aby jej po stanovenou dobu ani získat nemohl.

Pokud jde o trest nápravného opatření uložený okresním soudem, neshledal Nejvyšší soud závad, neboť obžalovaný je po prvé postaven před soud a proto lze předpokládat, že oba uložené tresty splní svůj výchovný účel a nebude nutno přeměnit uložený trest nápravného opatření v trest odnětí svobody. Ježto podmínkou osvědčení a tedy základním předpokladem pro to, aby nedošlo k přeměně uloženého trestu je vedle řádného výkonu zaměstnání též řádný život pracujícího člověka, musí se obžalovaný vyvarovat všech přestupků a provinění proti občanskému soužití, zejména nadměrného požívání alkoholu, který je zpravidla hlavní příčinou páčání uvedených přestupků a u obžalovaného též zábranou k vydání řidičského průkazu po dobu výkonu trestu zákazu činnosti.

Bude tedy záležet na obžalovaném, aby se vyvaroval požívání alkoholických nápojů a páčání jakýchkoliv přestupků a provinění, aby řádně žil a pracoval a tak si vytvořil předpoklady pro osvědčení, vydání řidičského průkazu a tak se zařadil mezi řádné občany.

Poznámka: U trestných činů v dopravě, kde nepřichází vzhledem k okolnostem případu v úvahu uložení trestu zákazu řízení motorových vozidel, jež soud proto nevysloví, nemůže působit výchovně, jestliže orgán DI odejme řidiči oprávnění k řízení motorových vozidel. Postup podle § 65 vyhlášky č. 145/1956 Ú. l. je určen především k postihu řidičů, kteří se při řízení motorového vozidla nedopustili trestného činu. I v těchto případech je ovšem nutné, aby odejmutí řidičského oprávnění administrativním opatřením bylo důvodné.